UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs In Primam Digesti Novi

Bartolus

Lvgdvni, M.D.LXVII.

Ne quid in flumine publico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96158

Visual Library

contra eum,eſt textus in l.j.§.illud Labeo.j.de aqua quo.⁊eſti. Item conſidera,ꝙ tex.in l.in concedendo.alleg.hic per Bart. videtur facere contra eum in ratione ſui dicti.ibi.merito,⁊c.Sȝ Bart.hic loquitur,quando ducendo aquam, nullum damnum fit molendino.igitur,⁊c.Sed dicas quod ius domini aque, ſaltẽ diceretur in hoc minui:⁊ ſic ſentiret damnum, quia poſſet redu cere per alia ſua predia.

† Claud.de Seyſſell.¶ Ducere non poterit.Sequitur Alexan. conſi.cviij.in prin.vol.ij.

h Roma.¶ Decimotertio.In iſta xiij.q.inquantum Bar.alleg. tex.in l.ſeruitutes.§.pe.vide ad iſtum ter.Are.conſi.ſuo.xxx.ĩcip.viſo themate.in iij.dubio.in ver.ex his patet.Et inquãtum alleg.tex.in l.iij.§.tractatũ.Adde Spe.in ti.de cauſa poſ.⁊ pro prie.§.nunc dicendum.verſi.queritur.⁊ Bal.in rub.⁊ in l.item lapilli.ſ.de rerum di.Ang.in l.ij.ſ.de ſerui.Gemi.in c.j.extra de exceſ.prela.in vj.⁊ vide text.in l.fi.j.eod.Limita tamẽ iſtam deciſionem,vt per tex.in l.iij.§.fi.de itine.actuque priuato.

i ¶ Decimoquarto.In iſta xiiij.q.vide eũdem Bar.in l.j.§.ſicut autem opus.ſ.de aqua plu.arc.Bal.in cõſil.cix.inci.⁊ videtur in j.vol.⁊ in l.iiij.C.de ſer.⁊ aqua.vbi dicit,ꝙ ſi aqua non oritur in meo,tamen poſtquam ingreſſa eſt in meũ, poſſum facere quic quid voluero.Uide etiam eundem Bal.in c.cũ omnes.ver.pone.ex publico,de conſt.Inquantũ Bar.cõcludit valere pactum ⁊c.adde quod no.Bal.in l.pe.per gl.ibi.ſ.de pac.⁊ vȝ pactum ne liceat ſuperiori in ſuo molendino edificare.Secundo no.dili genter illud,qđ dicit Bar.ſi preceſſerit cõſuetudo,⁊c.q2 addđ ꝙ imo ius qđ competit ex antiqua conſuetudine eſt fortius,quam illud qđ cõpetit ex pacto priuatorũ:ita Bal.in ti.de ſer.⁊ aqua. Et ex his verbis Bar.hic decidit queſtionem,quam alibi inde terminatam relinquit Bal.in c.cum eccleſia Uulterana.đ ele. an aquam de publico per agrum meum deſcendentem,poſſim contra veterem conſuetudinem diuertere,ad irrogationẽ hortorum meorũ,quos de nouo habeo.Nã lȝ ipſe poſt multa nõ đterminet:tñ inſpectis verbis Bart.hoc nõ poterit.Et hoc quidem confirmat:q2 regula eſt,qđ aliqua aqua in qua priuatꝰ ius hȝ,a ſolito curſu diuerti nõ põt,tex.in l.ij.ad fi.⁊ ibi Bal.⁊ Sal. C.ad legẽ Aquil.⁊ facit tex.in l.poſſeſſio.⁊ in l.ſi manifeſte.C.de ſerui.⁊ aqua.Intellige tñ concluſionem Bar,⁊ predicta,qñ eſſet conſuetudo preſcripta:puta:q2 aliquando ſuperiores voluiſſet retinere aquam ſuperius,⁊ prohibere,tunc enim procedunt ſuperiora:alias enim,ex ſimplici permiſſione non acquiritur tale ius,per tex.in l.j.C.de ſerui.⁊ aqua.Item intellige, qñ eſſet conſuetudo tanti tẽporis,cuius initij memoria non extaret in contrarium, cum illa haberet vim pacti,⁊ priuilegij,⁊ conſtitutionis.l.hoc iure.§.ductus aque.j.de aqua quoti.⁊ eſti.⁊ cap.ſup quibuſdã.§.preterea.de verb.ſig.Nã conſuetudo tanti tpis,habetur p ſeruitute iuris ad hoc cõſtituti.tex.no.in l.ij.§.idẽ Labeo ait,ſi in agro,ſ.de aqua plu.arc.⁊ ſer.cõſtit.res eſt ſine du. ⁊c.Alex.

k ¶ Decimoquinto.Adde Bal.in l.iiij.C.de ſerui.Addđ quod Bal.conſuluit ſm hanc xiiij.q.⁊ illam refert de verbo ad verbum,conſi.cviij.j.lib.⁊ ibi ponit quid ſi ſecundum inferius ſtetit deſtructum,an poſſit reparari.Et de materia huius l.viđ plene,in repet.Chriſtophori Alberici Patauini.

l ¶ Eſſe differentiam.Sed quid ſi Imperator conceſſit mihi caſtrum cum ſuis pertinentijs,an videatur mihi cõceſſiſſe molendina caſtri.Rñ.aut conceſſit ſolam iuriſdictionẽ,⁊ nõ veniunt. Licet enim caſtrum ſit ſub Imperatore,tñ non molendina.l.ſed Celſus.ſ.de contrah.emp.cum gl.in l.inter:ff.de verbo.ſignifi. Aut conceſſit caſtrum cum pertinentijs,⁊ iuribus ad ipſum caſtrum pertinentibus,⁊ veniunt molendina acceſſorie,niſi eſſent molendina priuatorum,arg.l.deprecatio.ſ.ad le.Rho.đ iac.⁊ facit ad predicta qđ habetur in l.Publius.§.j.ſ.de cond.⁊ đmonſt.Hoc eſt,ꝙ voluit no.Bal.maxime per gl.valde no.in c.j. in prin.de ca.qui cur.ven.⁊ ibi ſubdit Jac.But.diſputaſſe queſtionem aliam.Pone,commune Rhegij conceſſit,⁊ tranſtulit per ſyndicum cuidam Marchioni ciuitatẽ Rhegij,an per hoc tranſeunt molendina ciuitatis prefate in dominum Marchionem:⁊non reuocando in dubium poteſtatem dicte ciuitatis,dicit ꝙ tranſlata iuriſdictione dicte ciuitatis,in dominum Marchionẽ,dicta molẽdina,que ſunt peculiũ ciuitatis,apud ipſam ciuitatem remanent,⁊ nõ videntur tranſlata:ſed iuriſdictiones que pertinent ad concedentẽ vident tranſlate.Sed Bald.dicit, quod idẽ eſt in molẽdinis,ſicut in iuriſdictione,ſi erãt molẽdina in dominio concedẽtis,ſicut ipſa ciuitas:ſecus ſi ad ipſam ciuitatem pertinebant iure priuato:ſi verba hoc patiuntur.Namſi de ciuitate ſola facta eſſet mentio,molendina que eſſent extra ciuitatẽ nõ venirent in cõceſſionem.l.nam qđ liquide.§.ſi cui.de pen.leg.⁊ in c.ſi ciuitas.de ſent.excom.in vi.⁊ vide etiã ibi per Bal.maxime per illum tex.vtrum vendita curia,veniant feuda que per curiam alijs erant conceſſa,⁊ ipſum ius vaſſallorum.

Ne quid in flumine publico. Tit.xii.

¶ Glo.querit,in quo differt iſte titulus a precedenti:⁊ dic vt in ea habes.

LEX I.

a **Ait pretor.§.Quod autem ait.** Nota.† de ſignificatione iſtius dictionis,aliter,que eſt ſignificatiua qualitatis,non quantitatis,Item not.[a] in §. ait pretor.ꝙ quando a lege profertur aliquid cũ aliqua qualitate,debet vtrunqȝ probari,ſcilicet illud,⁊ qualitas eius.Facit l.pretor.§.docere.j.vi.bo.rap.

ADDITIO.

a Alex.¶ Item no.Uide Ale.conſi.vlt.col.j.vol.ij.conſi.clxxij. eo.vol.⁊ conſi.xlj.vol.iiij.⁊ conſi.lxxxij.vol.j.Are.conſi.lxxxiij. ver.vltimo videndum.Felyn.in c.cum Joannes.de fide inſtru. ⁊ in c.ij.verſi.fallit tertio extra de reſcriptis.

§.Sunt autem qui. Iſte eſt not.§.de ipſo facio vnam q.in l.quo minꝰ.ſ.ti.j.vbi hunc.§.bene declaraui,

§.Is autem. Nota,debere inſpici id tempꝰ,quo certius poteſt eſſe de natura †rei,de qua agitur.Et ideo [a]ſi dubitaretur an membrum aliquod eſſet debilitatum,deberet inſpici an vſus rei eſſet deterioratus,habito reſpectu ad id tempus,quo illud membrum habet magis clare ſuum exercitium.

ADDITIO.

a And.Barb.¶ Et ideo.Unde ſequitur ꝙ ſi ſtatutum loquitur de membro debilitato,⁊ ſic vulnerato,⁊ ſua opera non ſint deteriorata ꝙ tunc non habet locum pena ſtatuti.Uide in text.l.nõ ſolum in ver.debilitatum,aut vulneratum.ſ.de rei vendi.⁊ ibi Ange.quod eſt not.dignum.

§.Eſtas. No.gl.in verb.refertur.que incipit.vt ſcilicet tunc finiatur.Not.iſtam gl.† ꝙ eſtas largo modo ſumendo comprehendit ſex menſes ſed ſtricto modo comprehendit tres tantum.quod facit ad multa,que videbitis in l.j.§.eſtatem.j.de aqua quotidiana,⁊ eſtiua.

Vt in flumine publico nauigare liceat. Tit.xiii.

¶ Intelligo iſtud interdictum,ꝙ quis non poteſt prohiberi a priuato nauigare:ſed ab eo,qui habet iura regalia in illo territorio.Unde vere ciuitas iſta poteſt facere ſtatutum,ꝙ aliquibus licet nauigare per lacum.Peruſinum,⁊ aliquibus non. Ratio,quia iſta talia,ſcilicet,curſus aquarum,⁊ flumina,⁊ lacus pertinent ad eum,ad quẽ pertinet regalia,vt in feud.que ſint. rega.ca.j.facit qđ no.in l.fi.in prin.ſ.ne quid in loco publico., in gl.in verb.l.que incipit,l.ſcilicet municipali.

¶ De vi ⁊ vi armata. Tit.xv.

LEX I.

† **Pretor ait.** Nota ex iſto principio,ꝙ iſtud† aduerbium,vnde, ſignificat locum† coheredem ſolo ⁊ etiam immobilem.Item requirit rem eſſe poſſeſſam.Querit

a gloſſa [a] hic vnam queſtionem,quid ſi aliquis, deijcitur de arbore,an habet locum interdictum iſtud:Gloſſ.in verb.coheret,non reſpondet Tu dic. Aut arbor non coheret ſolo,⁊ non hȝ locum iſtud interdictum. Aut coheret ſolo.⁊ habet locum iſtud interdictũ,vt d.l.Titius, allegat.in glo.⁊ in l.ſi alius.§.notauimus.infra,qđ vi,aut clam.

ADDITIO.

† Claud.de Seyſſel.¶ Significat locũ Aliquando tamen querit, de tempore.l.ſi conſtante.ſ.ſol.matri.

a Alex.¶ Querit glo.vide Bal.in l.j.C.ꝙ met.cau.⁊ no.Barto. in l.ſi ita ſtipulatus.in v.oppo.j.partis.j.de verborum obligat.

1 ☞ Poſſeſſio ꝙ ſit duplex,ſcilicet ciuilis ⁊ naturalis.
2 Colonus poſſidet, quando internertit poſſeſſionem domino.
3 Locatori quando competat hoc interdictum.

a **§.Deijcitur.** Hic tex.alleg.† ꝙ eſt duplex poſſeſſio ciuilis,⁊ naturalis,vt not.in l.j.in prin.ſ.de acquirẽ.poſ.Alij qui tenent contrarium aliter exponunt hunc tex.ſed precedens opi.eſt verior.Dicitur hic,non tamen ſi colonus.oppo.ꝙ etiam colonus poſſideat vt j,eo.l.colo

2 nus.⁊ in l.cum fundum.Reſpon.illud† verum quando colonus, interuertit poſſeſſionem domini:ſeꝰ ſi non interuertiſſet,vt hic

3 †Querit gl.an locatori competat hoc interdictum qui tantum,